

**Leidschendam-
Voorburg**

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum	27 augustus 2024
Nummer	3930
Onderwerp	Raadsbrief informeren regiovisie monitor jeugd 2023
Portefeuillehouder	Wethouder Keus

1. Aanleiding

In de gemeenteraad van 10 november 2021 is de regiovisie jeugdhulp vastgesteld. Met het vaststellen van de regiovisie jeugdhulp is ook ingestemd met een jaarlijkse monitor, waarbij de indicatoren met de raden in Haaglanden zijn vastgesteld. In deze raadsbrief wordt ingegaan op de regionale ontwikkelingen van jeugdhulp.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de eerdere raadsstukken:

2055 regiovisie jeugd jeugdhulp
3420 raadsbrief regiovisie monitor 2022

2. Inhoudelijke uiteenzetting

In de regiovisie zijn de gemeenschappelijke doelen, uitgangspunten en verantwoordelijkheden op hoofdlijnen vastgelegd. De uitwerking gebeurt in jaarplannen. Op basis van deze jaarplannen wordt een monitor uitgevoerd om in beeld te brengen hoe jeugdhulpregio Haaglanden functioneert. In deze inhoudelijke uiteenzetting wordt kort ingegaan op de onderdelen van de monitor en de regionale en lokale implicaties. De regiovisie jeugdhulp is complementair op het lokale beleid.

Deze monitor rapporteert over het vierde kwartaal van 2022 tot en met het derde kwartaal van 2023. Hiermee wordt een betere aansluiting op de planning- en control cyclus van de gemeenten beoogd. De data zijn daardoor niet één op één te vergelijken met voorgaande jaren maar geven wel een goed inzicht in de trendmatige ontwikkeling.

A. Algemeen beeld

In 2022 leken zowel de groei van het aantal cliënten alsook de uitgaven per client in de regio Haaglanden te stabiliseren. Echter liet zowel het aantal jeugdigen dat een vorm van jeugdhulp ontvangt alsook de kosten in 2023 weer een lichte stijging zien. De data van 2024 liggen buiten het kader van deze monitor, maar die laten zien dat de stijging doorzet. Er wordt daarom ingezet op de aanpak Kostenbeheersing Jeugdhulp, een plan dat is opgesteld door de jeugdhulpregio Haaglanden. Verder laten de algemene ontwikkelingen zien dat de jeugdhulp zeer afhankelijk is van samenwerking in het gehele sociale domein. Zo zorgt 1,5% van de casussen voor 13,7% van de totale kosten voor jeugdhulp en is bekend dat deze casussen vaak langdurige en multidisciplinaire

trajecten zijn. Dit inzicht onderstreept de het belang (zoals geformuleerd in de Regiovisie en de Hervormingsagenda Jeugd) de effectieve samenwerking tussen jeugd, onderwijs en andere sectoren.

Lokaal

Ten opzichte van het begin van 2022 (13,8%) lijkt er in Leidschendam-Voorburg in het tweede halfjaar van 2023 een lichte daling te zijn in het percentage jeugdigen met jeugdhulp. Toch zijn, net als in de gehele regio, de kosten in 2024 aan het oplopen. Leidschendam-Voorburg steunt de aanpak Kostenbeheersing Jeugdhulp dat in regionaal verband is opgesteld.

B. Jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op

De ambitie om zo thuis mogelijk op te groeien wordt breed gedragen. Er is een terugloop in het aantal aanvragen voor een bestandspleeggezin (pleeggezinnen die geen eerdere connectie hadden met het pleegkind) en juist een toename in het aantal netwerkgezinnen (pleeggezinnen uit het netwerk van het pleegkind). Hieruit kan worden geconcludeerd dat er eerder wordt gezocht in het netwerk dan in voorgaande jaren. Voor een klein deel van de kinderen is thuis wonen (tijdelijk) niet mogelijk, dus dan heeft plaatsing in de omgeving, zoals bij familie, vrienden of kennissen de voorkeur. Als dat niet lukt, is een pleeggezin of gezinshuis het beste alternatief. In sommige situaties kan of lukt dit niet en is verblijf in een (gesloten) instelling nodig. Het aantal kinderen en jongeren in de gesloten jeugdzorg is in 2023 minder gedaald dan in de jaren daarvoor. De grens van wat gemeenten op dit moment binnen het systeem kunnen bieden lijkt bereikt te zijn. Er is tijd nodig om beweging 'op naar nul uithuisplaatsingen' en 'zo thuis mogelijk opgroeien' via meerdere kanalen uit te voeren.

Lokaal

Ook in Leidschendam-Voorburg wordt gewerkt aan de ambitie jeugdigen zo thuis mogelijk op te laten groeien. Het gebruik van jeugdhulp met verblijf en gesloten plaatsingen neemt nog steeds af in Leidschendam-Voorburg. Pleegzorg en gezinsgerichte plaatsingen zoals bij zorgboerderijen nemen ook af. De regionale aanname dat jeugdhulp eerder wordt gezocht in het netwerk voor gemeente Leidschendam-Voorburg niet het geval, blijkt uit de data. Er is een afname van 16% in het gebruik van netwerkgezinnen ten opzichte van 2022.

C. Jeugdigen groeien duurzaam en veilig op

Bij ernstige bedreiging van de ontwikkeling van jeugdigen kunnen jeugdbeschermingsmaatregelen nodig zijn. Dat bestaat uit een ondertoezichtstelling (OTS), voogdijmaatregel of jeugdreclasseringsmaatregel. Hierbij krijgen jeugdbeschermers (tijdelijk) de regie om de veiligheid te borgen. Het kan zelfs betekenen dat jeugdigen (tijdelijk) uit huis worden geplaatst in een pleeggezin, gezinshuis of instelling. Het uitgangspunt blijft: zo min mogelijk jeugdbeschermingsmaatregelen. Het aantal cliënten met een kinderschermingsmaatregel in Haaglanden loopt in 2023 verder terug. Dit is voor een deel ook doordat er meer methodisch gewerkt wordt en maatregelen dus binnen kortere tijd kunnen worden afgerond. Er lopen ook andere trajecten in samenwerking met gecertificeerde instellingen (GI) waar wordt ingezet op versnelde inzet van passende hulp.

Lokaal

Het aantal jongeren met jeugdbescherming in Leidschendam-Voorburg loopt nog steeds elk jaar terug. Het aantal meldingen bij Veilig Thuis neemt ook af, zowel de persoonlijke als de anonieme meldingen (afname van 8,7% ten opzichte van 2022).

D. Aanpak wachttijden

Sinds 2022 wordt in de regio steeds nauwkeuriger gerapporteerd op wachttijden, waardoor er een betrouwbaarder beeld van wachttijden is ontstaan. Het is een gegeven dat er niet altijd direct hulp beschikbaar is op het moment dat een hulpvraag zich voordoet. Naast ontwikkelingen in de afgelopen jaren zoals de coronapandemie en bezuinigingen, is er ook sprake van krapte op de arbeidsmarkt in de jeugdhulp sector. Jeugdhulpaanbieders hebben problemen om personeel te behouden en vacatures in te vullen. De wachttijd is bijzonder lang binnen de specialistische GGZ en zorg voor personen met een lichtverstandelijke beperking (LVB).

Veel kinderen zijn wachtend op een kinderdagcentrum (KDC). De gemiddelde wachttijd voor KDC-zorg bedraagt één tot twee jaar. Dit is een stijging van 170% ten opzichte van 2022. Te lange wachttijden hebben een nadelig effect op de ontwikkeling van jonge kinderen. Om het schadelijk wachten zoveel mogelijk te voorkomen is in 2023 een pilot gestart in samenwerking met een kinderopvangorganisatie waarbij extra hulp beschikbaar is bij de kinderopvang. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verminderen van acute problemen van jonge kinderen in de leeftijd van 4-7 jaar die lang op de wachtlijst staan voor een KDC.

Lokaal

In Leidschendam-Voorburg geven kinderopvanglocaties aan dat het gebrek aan personeel en locaties toeneemt. Er is het geen wettelijke gemeentelijke verplichting om hierin te voorzien. Voorschoolse Educatie (VE) op de kinderopvang is wel een verantwoordelijkheid van de gemeente. Daar gelden op dit moment wachtlijsten. Er is ook sprake van uitval bij kinderen. Dit vraagt om extra ondersteuning: hiervoor worden stoeltjesgroepen georganiseerd waarbij jeugdhulp wordt toegevoegd aan VE groepen.

E. Jeugdhulp en onderwijs werken effectief samen

In 2022 is onderzoek gedaan naar de noodzaak en meerwaarde van de samenwerking op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Scholen en jeugdhulpaanbieders hebben te maken met verschillende contactpersonen, teams en werkwijzen van gemeenten binnen de jeugdhulpregio Haaglanden. In 2023 zijn verschillende resultaten bereikt ten aanzien van de effectiviteit van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Middels onderzoek is er meer inzicht verkregen in het grensverkeer van leerlingen. Sommige leerlingen wonen in een andere gemeente dan waar ze naar het voortgezet onderwijs en het (voortgezet)speciaal onderwijs gaan. Om die reden is het noodzakelijk om afspraken te maken over samenwerking tussen lokale teams en scholen en collectief onderwijs- en zorgaanbod in de regio.

Verder is er een overzicht van jeugdhulp op de regioscholen en wat deze inzet oplevert in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Ook is er een gezamenlijk uitzicht geformuleerd met de samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Er ligt

een gezamenlijke visie, missie en er zijn leidende principes afgesproken voor versteviging van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp voor 2024 en verder. In 2024 wordt verder gewerkt aan het overbruggen van systeemverschillen die de effectiviteit van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de weg staan. Ook het samen ontwikkelen van onderwijs binnen (kleinschalige) woonvoorzieningen heeft prioriteit.

Lokaal

In Leidschendam-Voorburg wordt er ingezet op startklassen. Het is bedoeld voor vierjarigen met specifieke onderwijs- of ondersteuningsbehoeften. Voorheen gingen ze naar het speciaal onderwijs, terwijl kleuters met nog niet te duiden zorgen in de ontwikkeling daardoor nu kunnen starten in het reguliere onderwijs. Op basisscholen wordt de pilot van inzet van jeugdconsulenten verder doorgezet. Het regionale signaal over de prioriteit voor het ontwikkelen van onderwijs binnen woonvoorzieningen wordt lokaal nog niet herkend.

F. Jongeren en ouders aan het woord

Clïëntparticipatie is één van de kernwaarden van de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. Jongeren en ouders die te maken krijgen met jeugdhulp moeten mee kunnen praten en denken over verbeteringen in de jeugdhulp. De regio investeert in en luistert naar de ervaringsdeskundigen van Jong doet mee! en de Oudersraad. Deze kennis wordt verwerkt in beleid en besproken met jeugdhulpaanbieders en andere stakeholders. Toch is er nog veel te winnen op dit terrein. Ook in 2024 zal de regio daarom doorgaan met het betrekken van ervaringskennis van jongeren en ouders. Door de inzichten uit clientervaringen te verwerken in beleid en de praktijk van jeugdhulp, wordt de cyclus van leren en ontwikkelen mogelijk.

Lokaal

In het kader van de pilot Regie bij jeugdconsulenten zijn er drie ouders bevraagd middels een cliënt ervaringsonderzoek (CEO). Leidschendam-Voorburg is verder verplicht om jaarlijks minstens één CEO uit te voeren.

Bovenstaande betreft een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten uit de Regiovisie Monitor 2023. Voor meer informatie wordt verwezen naar de regiovisie monitor jeugd 2023. Na de zomer volgt een regionale raadsinformatiebijeenkomst waarbij onder andere de regiovisie monitor 2023 wordt besproken.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

R.J. den Haan
secretaris

M.W. Vroom
burgemeester

Bijlage behorende bij deze raadsbrief:

3930 regiovisie monitor jeugd 2023